

УДК 378.147:37.041

Білоусова Людмила Іванівна, кандидат фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри інформатики Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, м. Харків, e-mail: lib215@list.ru

Кисельова Олеся Борисівна, провідний фахівець Центру дистанційних технологій навчання Національного фармацевтичного університету, м. Харків, e-mail: o.kyselyova@gmail.com

КОМПЕТЕНТНІСТЬ САМООСВІТИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація

Формування в особистості здатності до неперервного самовдосконалення шляхом самоосвіти є актуальним завданням усіх ланок освіти. Нагальна потреба в реалізації концепції освіти впродовж життя, необхідність спеціальної уваги до розв'язання проблеми самоосвіти в умовах інформатизації суспільства зумовлюють актуальність представленого в статті наукового обґрунтування сутності і структури компетентності самоосвіти сучасного фахівця, а також технології її формування в процесі професійної підготовки кваліфікованих кадрів для сучасного суспільства в закладах вищої освіти.

Ключові слова: самоосвіта, компетентність самоосвіти, інформаційно-навчальне середовище, фахівець, технологія.

Постановка проблеми. Прагнення побудувати відкрите для всіх й орієнтоване на інтереси людей інформаційне суспільство, функціонування якого забезпечується компетентними фахівцями, визначено одним із головних державних пріоритетів розвитку України [2]. Одним із найважливіших показників якості фахової підготовки сучасного випускника вищого навчального закладу є рівень сформованості його здатності до неперервного професійного самовдосконалення шляхом самоосвіти. Така здатність має особливе значення для всіх без винятку спеціальностей, оскільки успішність будь-якої професійної діяльності безпосередньо залежить від уміння самостійно набувати знань, удосконалюючи свою компетентність в обраній галузі. На розв'язання цієї проблеми спрямовані Національна доктрина розвитку освіти

України в XXI столітті (2001), Закон України «Про вищу освіту» (2002), Програма щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України (2004), Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» тощо. Разом із тим практика роботи вищих навчальних закладів свідчить про недостатню сформованість самоосвітніх умінь у студентів. Однією з вагомих причин такого стану є відсутність спеціальної уваги до формування компетентності самоосвіти у майбутніх фахівців і, як наслідок, брак відповідних теоретико-методичних і технологічних напрацювань.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Дослідженню компетентнісного підходу в освіті, як одному з важливих питань педагогічної теорії і практики, присвячені роботи В. Адольфа, Н. Бібік, Л. Ващенко, І. Зимньої, О. Овчарук, О. Пометун, Дж. Равена, О. Савченка та інших. Упровадження зазначеного підходу в процес підготовки майбутніх фахівців розглядається в працях Б. Гершунського, В. Лозової, В. Серікова, О. Хуторського, Е. Шорта та інших.

Проблема самоосвіти, залишаючись актуальною і багатогранною в усі часи, порушувалася педагогами (С. Архангельський, В. Буряк, А. Громцева, Т. Землінська, Ю. Калугін, М. Піскунов, І. Преображенська, Б. Райський, Н. Терещенко, О. Фоміна та інші), психологами (Б. Ананьєв, Л. Виготський, Г. Костюк, О. Леонт'єв та інші), філософами (О. Бурлука, Б. Гершунський та інші), соціологами (І. Грабовець, О. Шукліна та інші). Питання самоосвіти студентів, як однієї з форм підвищення їх професійної майстерності, розглядалися О. Громовою, Ю. Дубровською, Л. Журавською, Т. Івашковою, І. Калошиною, Л. Кондратьєвою, Т. Лизн'євою, В. Лозовим, М. Петровою, О. Статіровою, Л. Тучкіною та іншими.

Зростаючу роль самоосвіти в інформаційному суспільстві висвітлено А. Андрєєвим, В. Корвяковим, В. Надєїним, Є. Полат, Г. Серіковим, М. Солдатенком, О. Шукліною та іншими. Широке запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіту призвело до створення якісно нового інформаційно-навчального середовища, відмінною рисою якого є застосування зазначених технологій для супроводу пізнавальної діяльності, реалізації зв'язків між учасниками навчального процесу й доступу до світових інформаційних ресурсів освітнього призначення (С. Гончаренко, В. Красільнікова, Є. Полат та інші). Використання інформаційних технологій як засобу самоосвіти розглянуто Є. Ганіним, Ю. Калугіним,

О. Локтюшиною, О. Статіровою, О. Федоровою, С. Яшановим та іншими. Проте поза увагою залишилися питання виявлення і вивчення сутності й особливостей компетентності самоосвіти в сучасних умовах, розробка технологічних підходів до її формування в майбутніх фахівців у процесі їх професійної підготовки.

Мета статті полягає у висвітленні сутності компетентності самоосвіти і технології її формування у майбутніх фахівців у процесі їх професійної підготовки у вищому навчальному закладі освіти.

Виклад основного матеріалу. Проведений аналіз психолого-педагогічних досліджень (А. Айзенберг, С. Архангельський, М. Бондаренко, В. Буряк, Н. Бухлова, С. Гончаренко, А. Громцева, Г. Коджаспірова, Н. Косенко, П. Пшебильський, Р. Скульський та інші) свідчить про складність і багатоаспектність поняття «самоосвіта». Самоосвіта визначається як: вид пізнавальної діяльності (А. Громцева); процес пізнання (Б. Райський); готовність людини до самостійного творчого оволодіння знаннями, уміннями та навичками (С. Архангельський); система внутрішньої самоорганізації щодо засвоєння досвіду поколінь, спрямована на власний розвиток, засіб саморозвитку творчого задатку в особистості (Л. Рувинський); самостійна пізнавальна діяльність людини, спрямована на досягнення певних особистісно значущих цілей: задоволення загальнокультурних запитів, пізнавальних інтересів у будь-якій сфері діяльності, підвищення професійної кваліфікації [1] тощо.

На основі зіставлення думок низки авторів нами систематизовано характеристичні ознаки самоосвіти: самостійність, добровільність, керованість самою особистістю, спрямованість на задоволення пізнавальних потреб і інтересів, неперервність, а також класифіковано її функції:

- соціальні (ре-соціалізація, соціальні захищеність та інтеграція особистості);
- особистісні (самовдосконалення й самоствердження особистості, самореалізація в професійній діяльності);
- професійні (адаптивна, компенсаторна, інформаційна та розвивальна).

Вищезазначене дало підставу прийняти для використання в межах нашої роботи таке визначення: *самоосвіта майбутнього фахівця* є добровільною, самостійною індивідуально-пізнавальною діяльністю, керованою самою особистістю і спрямованою на неперервне самовдосконалення щодо реалізації соціальних, особистісних і професійних функцій.

В умовах сучасного суспільства самоосвіта стає провідним фактором професійного і життєвого успіху людини. Надвисокі темпи розвитку техносфери суспільства зумовлюють появу нових засобів виробництва, спричиняють відмирання і народження цілих груп професій. Це змушує людину, яка своєю працею створює суспільно значущий продукт, постійно підвищувати свою кваліфікацію і навіть оволодівати новими професіями. Швидкі зміни в техносфері відбиваються на зростанні інформаційних потоків. За даними ЮНЕСКО (липень 2009 р.), термін подвоєння обсягу знань скоротився до 72 годин. Як наслідок, нині жодне навчання не можна вважати завершеним, і «...залишитись на рівні з навколишнім світом можна лише завдяки самоосвіті» [4].

Сьогодення впливає на комплекс умінь, що забезпечують результативність самоосвіти майбутнього фахівця, трансформує їх у контексті змін засобів самоосвіти і умов, у яких вона відбувається. Умови характеризуються інноваціями в навчальному середовищі, проникненням інформаційно-комунікаційних технологій в освіту, що позначилося на появі поняття «інформаційно-навчальне середовище», яке тлумачиться різними дослідниками цього феномену як:

- багатоаспектна цілісна, соціально-психологічна реальність, що надає сукупність необхідних психолого-педагогічних умов, сучасних технологій навчання й програмно-методичних засобів навчання, побудованих на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують супровід пізнавальної діяльності й доступ до інформаційних ресурсів (В. Красільнікова);
- сукупність умов, які сприяють виникненню й розвитку процесів інформаційно-освітньої взаємодії між тими, хто навчається, викладачем і засобами нових інформаційних технологій, а також формуванню пізнавальної активності за умови наповнення компонентів середовища (різні види навчального, демонстраційного обладнання, програмні засоби й системи, навчально-наочні посібники тощо) предметним змістом конкретного навчального курсу (С. Гончаренко);
- система інформаційно-комунікаційних і традиційних засобів, спрямованих на організацію і проведення навчального процесу, орієнтованого на особистісне навчання в умовах інформаційного суспільства (С. Лещук);

- системно організовану сукупність організаційно-педагогічних, психолого-дидактичних, комунікаційних і програмно-технічних заходів та засобів цілеспрямованого процесу навчання й розвитку людини як основи інтелектуального, культурного, духовного, соціального та економічного поступу суспільства й держави в цілому (Н. Клокар, В. Потіха, В. Шевченко);
- сукупність умов, що забезпечують процес навчання за рахунок наявності системи засобів «спілкування» із загальнолюдською культурою, що слугує як для зберігання, структурування й подання накопиченого знання, так і для їх передавання, опрацювання й збагачення, системи самостійних робіт з опрацювання інформації, інтенсивних зв'язків між учасниками навчального процесу – як вертикальних, так і горизонтальних (Є. Полат).

У нашому дослідженні під *інформаційно-навчальним середовищем* розуміємо якісно новий системно організований освітній простір, зорієнтований на застосування інформаційно-комунікаційних технологій для підтримки пізнавальної діяльності, вільного доступу до світових інформаційних ресурсів освітнього призначення й реалізації активних зв'язків між учасниками навчального процесу.

З урахуванням вищезазначеного нами виокремлено *особливості самоосвіти в умовах сучасного інформаційно-навчального середовища*, які суттєво вплинули на сутність й змістове наповнення компетентності самоосвіти сучасного фахівця: відкритість і динамічність інформаційного простору самоосвіти; розширення її форм; відсутність часових і територіальних обмежень щодо її здійснення; варіативність самоосвітніх електронних навчально-інформаційних ресурсів; опосередкованість доступу до Інтернет-джерел; наявність додаткових можливостей для самоконтролю.

У працях Н. Кубракової, О. Фоміної висвітлено певні аспекти самоосвітньої компетентності особистості, яка визначається як готовність особистості до самостійного, систематичного, цілеспрямованого пізнання дійсності, освоєння соціального досвіду людства, спрямованої на самореалізацію [5]; якість особистості, що характеризує її здатність до систематичної, самостійно організовуваної пізнавальної діяльності, спрямованої на продовження власної освіти в загальнокультурному і професійному аспектах [6]. На перший план виходить категорія «здатності до дії» як уміння використовувати знання у практичній діяльності. За тлумаченням О. Чеботарьової, самоосвітня компетентність

майбутнього фахівця – інтегративна особистісна властивість, що характеризується емоційно-ціннісним ставленням до професійно-особистісного саморозвитку і самоосвітньої діяльності, включає систему знань про способи її здійснення, суб'єктно-особистісний досвід творчого вирішення проблем самоосвітньої діяльності, готовність до розробки і реалізації її моделей і рефлексії результатів продуктивної діяльності. Самоосвітня компетентність є невід'ємною частиною професійної компетентності випускника ВНЗ і показником успішності його професійно-особистісного розвитку [7].

На підставі аналізу актуальних досліджень і публікацій (Н. Бухлова, Т. Землінська, Н. Коваленко, І. Орлова, І. Преображенська, А. Радченко, Л. Чернікова, О. Фоміна та інші) і з'ясування вищенаведених особливостей самоосвіти нами обґрунтовано сутність *компетентності самоосвіти сучасного фахівця* як цілісного багатокомпонентного професійно-значущого особистісного утворення, що відображає єдність готовності й здатності до ефективного здійснення самоосвіти з використанням її новітніх форм й опорою на електронні навчально-інформаційні ресурси й освітні ресурси мережі Інтернет з метою неперервного самовдосконалення щодо реалізації соціальних, особистісних та професійних функцій. Структура зазначеної компетентності містить мотиваційно-ціннісний, організаційний, процесуально-інформаційний та контроль-рефлексивний компоненти [3], на розгляді яких зупинимося детальніше.

Мотиваційно-ціннісний компонент відображає усвідомлення майбутнім фахівцем особистісної і суспільної цінності професійного самовдосконалення, реальної можливості досягнення результату з опорою на використання інформаційно-комунікаційних технологій, внутрішню потребу в самоосвіті і позитивну мотивацію, розвинений емоційно-вольовий механізм щодо подолання труднощів тощо.

Організаційний компонент містить уміння визначати мету самоосвіти (близьку й перспективну), раціонально її планувати (самостійно визначати зміст, джерела пізнання, терміни виконання запланованого, передбачати хід і результати) і організувати (будувати власну самоосвітню траєкторію, враховуючи індивідуальні потреби й здібності, добирати адекватні форми й методи, регламентувати та контролювати час тощо).

Процесуально-інформаційний компонент поєднує такі вміння: інформаційно-пошукові (уміння раціонально вибирати інформаційно-пошукові системи, ефективно застосовувати їх інструменти тощо), інформаційно-аналітичні (уміння аналізувати, систематизувати інформацію, оцінювати її достовірність, релевантність тощо), технологічні (уміння ефективно використовувати засоби інформаційно-комунікаційних технологій для опрацювання, інтегрування різноформатної інформації, створення інформаційних продуктів тощо).

Контрольно-рефлексивний компонент передбачає вміння майбутнього фахівця здійснювати самоконтроль і рефлексію (аналізувати, оцінювати власну самоосвіту, коригувати й розробляти нові подальші завдання), у тому числі з використанням автоматизованих контрольних-діагностичних засобів.

У процесі організації професійної підготовки майбутніх фахівців слід виходити з необхідності забезпечення формування всіх вище схарактеризованих компонентів і складових компетентності самоосвіти в їх повноті, враховуючи особливості здійснення самоосвіти в умовах інформаційно-навчального середовища. З цією метою нами розроблено відповідну *педагогічну технологію* як сукупність приведених у систему дій і операцій, пов'язаних з майбутньою професійною самоосвітою і згрупованих з урахуванням особливостей самоосвіти в контексті використання потенціалу інформаційно-навчального середовища. Зазначена технологія враховує особистісний, діяльнісний та цілісний фактори, оскільки орієнтується на наявний рівень готовності студентів до самоосвіти, спирається на набуття власного досвіду здійснення самоосвіти у відповідній діяльності та охоплює всі навчальні дисципліни у їх взаємозв'язку й взаємозалежності.

Розроблена технологія передбачає послідовну реалізацію таких етапів.

I. Пропедевтичного (адаптація студентів до інформаційно-навчального середовища, реалізованого у вищому навчальному закладі, формування в них окремих умінь, значущих для самоосвіти).

II. Базового (ініціювання самоосвіти, комплексне формування самоосвітніх умінь з опорою на використання інформаційно-комунікаційних технологій).

III. Продуктивного (накопичення майбутніми фахівцями суб'єктивного досвіду самоосвіти).

Основними завданнями на *пропедевтичному* етапі є збудження позитивної мотивації самоосвіти студентів; орієнтування щодо використання інформаційно-навчального середовища в самостійному навчанні; систематизація та поглиблення набутих у процесі загальноосвітньої підготовки вмінь пошуку й опрацювання інформації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; спонукання до самооцінки власних знань і вироблення вмінь самоконтролю.

Базовий етап спрямований на сприяння усвідомленню студентами особистісної і професійної значущості самоосвіти; залучення їх до складання індивідуальних програм самоосвіти; розвиток сукупності інформаційно-пошукових, інформаційно-аналітичних, технологічних умінь і вмінь здійснювати контроль й аналіз процесу і результатів самоосвіти.

Продуктивний етап передбачає інтеграцію потреби в самоосвіті з майбутньою професійною діяльністю; удосконалення вмінь самоосвіти, вироблених на попередніх етапах; залучення студентів до презентації результатів самоосвіти; стимулювання до визначення напрямів і шляхів подальшої самоосвіти.

Кожному етапу розробленої технології відповідає певний зміст навчання, який забезпечується відповідними навчальними дисциплінами («Сучасні інформаційні технології», «Інформаційні системи і технології у фаховій діяльності» тощо), а також упровадженням спецкурсу «Самоосвіта в умовах інформаційно-навчального середовища», проведенням тренінгів («Інтернет у самоосвіті», «Тайм-менеджмент самоосвіти»). Крім того, на формування досліджуваної компетентності як особистісного надбання, впливає весь навчальний процес, зокрема й професійно орієнтовані дисципліни, зміст яких збагачено за рахунок упровадження до робочих програм спеціальних тем, питань, спрямованих на формування компонентів досліджуваної компетентності і спонукання студента до здійснення особистісно-професійної самоосвіти.

На *пропедевтичному етапі* запроваджуються заходи щодо ознайомлення студентів з інформаційно-навчальним середовищем, що реалізовується у вищому навчальному закладі (зокрема з наявним фондом друкованої й електронної навчальної літератури, електронним бібліотечним каталогом, точками виходу в мережу Інтернет тощо). Під час вивчення дисциплін «Сучасні інформаційні технології» студентам пропонувалися завдання, значимі для здійснення окремих

етапів самоосвіти (скласти план-проспект роботи над індивідуальним завданням, орієнтовно розподілити час на виконання тих чи інших його фрагментів тощо), а також спрямовані на роботу з Інтернет-джерелами (створити перелік тематичних джерел або перевірити актуальність наданого й вилучити застарілі й дублюючі посилання, порівняти результати пошуку джерел із використанням різних інформаційно-пошукових систем і різних форм запитів, з'ясувати особливості застосування пошукових інструментів тощо), на оволодіння прийомами інтегрованого опрацювання різноформатної інформації та ін. Було проведено тренінг «Інтернет у самоосвіті», який містив завдання на пошук інформації й аналіз його результатів з оцінкою достовірності й релевантності знайденої інформації, на складання анотованого каталогу тематичних Інтернет-джерел, на роботу з іншомовними електронними ресурсами з використанням систем автоматизованого перекладу, на реферування текстових документів тощо. Крім того, приділялася увага залученню студентів до самотестування навчальних досягнень з використанням автоматизованих систем комп'ютерної діагностики, зокрема он-лайн, заохочувалися ініціативність, активність студентів у виконанні запропонованих завдань, у проявах спроб самоосвіти.

На *базовому етапі* було впроваджено спецкурс «Самоосвіта в умовах інформаційно-навчального середовища», який надавав поштовх самоосвіті студентів: розкривалися її особистісна й професійна цінності, новітні форми, доступні в умовах інформатизованого суспільства, пропонувалися для обговорення зразки індивідуальних програм самоосвіти з конкретизацією мети, визначенням форм і методів тощо. Запроваджений у межах зазначеного спецкурсу тренінг «Тайм-менеджмент самоосвіти» спрямовувався на вдосконалення вмінь раціонально планувати й організувати самоосвіту шляхом виконання спеціальних вправ на розподіл часу відповідно до пріоритетних задач, його контроль тощо.

На *продуктивному етапі* під час опанування «Інформаційні системи й технології у фаховій діяльності» студенти самостійно ставили близькі й перспективні цілі, визначали проблему, здійснювали пошук і відбір необхідної інформації, оцінювали та коригували свої дії. Пропонувалися індивідуальні навчально-дослідні завдання на орієнтування в сучасній професійній сфері (аналіз змін і тенденцій у професійній галузі, ознайомлення з новими електронними виданнями навчальної і

професійної літератури, аналітичне вивчення досвіду практиків за матеріалами їх персональних веб-сторінок, блогів, форумів і відкритих віртуальних професійних спільнот, а також шляхом участі в тематичних вебінарах, Інтернет-конференціях тощо). Майбутні фахівці залучалися до самостійного створення й презентації індивідуальних програм самоосвіти, обміну досвідом їх реалізації.

Згідно із запропонованою технологією компетентність самоосвіти майбутніх фахівців формується на основі набуття досвіду самостійних спроб і досягнень у самоосвіті, переходу від виконання завдань самоосвітнього характеру до виникнення стійкої потреби в самоосвіті, вироблення індивідуальної самоосвітньої траєкторії, включення її в спосіб життя.

Зауважимо, що розроблена технологія спирається на окремі дисципліни навчального плану, але високого рівня сформованості в майбутнього фахівця компетентності самоосвіти, перетворення потреби в самоосвіті в його особистісну якість неможливо досягти за рахунок заходів, реалізованих у процесі навчання виділених дисциплін. Компетентність самоосвіти є динамічною і технологічно залежною. Перше означає, що вона набувається у процесі відповідної практичної діяльності, друге, з огляду на стрімкі зміни техносфери суспільства, зумовлює потребу в її неперервному вдосконаленні. Звідси випливає, що для того щоб готовність і здатність до систематичної, самостійно організовуваної пізнавальної діяльності, спрямованої на продовження власної освіченості в загальнокультурному і професійному аспектах, дійсно стала особистісним надбанням майбутнього фахівця, слід розв'язання зазначеної проблеми здійснювати комплексно, у процесі всього циклу підготовки студента і всіх дисциплін навчального плану.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На підставі визначення сутності компетентності самоосвіти сучасного фахівця, її структурних компонентів і конкретизації складників кожного з них теоретично обґрунтовано технологію її формування як реально існуючий дидактичний процес, що містить конкретні етапи, мету, завдання, результат, передбачає відповідну взаємодію викладачів і студентів та застосування потенціалу інформаційно-навчального середовища.

Проведене дослідження не вичерпує зазначеної проблеми, зокрема перспективним є вивчення й аналіз зарубіжного досвіду щодо ефективної організації

самоосвіти дорослих, осіб із спеціальними потребами з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Закон України „Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки” [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 12. – С. 102. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>. – Назва з екрана.
3. *Кисельова О. Б.* Формування компетентності самоосвіти у майбутніх педагогів в умовах інформаційно-навчального середовища : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.09 «Теорія навчання» / О. Б. Кисельова. – Х., 2011. – 20 с.
4. *Коростіль Л. А.* Самоосвіта особистості як соціальне та педагогічне явище / Л. А. Коростіль // Педагогічні науки : зб. наук. праць. – Суми : Видавництво СумДПУ, 2009. – № 1. – С. 138–145.
5. *Кубракова Н. В.* Формування самоосвітньої компетентності учнів в основній школі сільської місцевості / Н. В. Кубракова // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наук. праць / редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін. – Київ-Запоріжжя, 2005. – Вип. 36. – С. 31–37.
6. *Фомина Е. Н.* Формирование самообразовательной компетентности студентов на основе применения модульной технологии (на примере средних профессиональных учебных заведений) : автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.08 „Теория и методика профессионального образования” / Е. Н. Фомина. – Волгоград, 2007. – 14 с.
7. *Чеботарева Е. С.* Развитие самообразовательной компетентности студентов в процессе проектной деятельности : автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.08 „Теория и методика профессионального образования” / Е. С. Чеботарева. – Курск, 2010. – 18 с.

КОМПЕТЕНТНОСТЬ САМООБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Белоусова Людмила Ивановна, кандидат физико-математических наук, профессор, заведующая кафедрой информатики Харьковского национального педагогического университета имени Г. С. Сковороды, г. Харьков, e-mail: lib215@list.ru

Киселёва Олеся Борисовна, ведущий специалист Центра дистанционных технологий обучения Национального фармацевтического университета, г. Харьков, e-mail: o.kyselyova@gmail.com

Аннотация

Формирование у личности способности к непрерывному самосовершенствованию путем самообразования является актуальной задачей всех звеньев образования. Настоятельная необходимость в реализации концепции образования на протяжении жизни, необходимость специального внимания к решению проблемы самообразования в условиях информатизации общества обуславливают актуальность представленного в статье научного обоснования сущности и структуры компетентности самообразования современного специалиста, а также технологии ее формирования в процессе профессиональной подготовки квалифицированных кадров для современного общества в учреждениях высшего образования.

Ключевые слова: самообразование, компетентность самообразования, информационно-обучающая среда, специалист, технология.

THE SELF-EDUCATIONAL COMPETENCE IN MODERN CONDITIONS

Lyudmyla I. Bilousova, PhD, head of the Department of informatics, H. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv, e-mail: lib215@list.ru

Olesya B. Kyselyova, a leading specialist of the Center Distance Learning Technologies, National University of Pharmacy, Kharkiv, e-mail: o.kyselyova@gmail.com

Resume

Formation of the individual ability to continuous self-improvement through self-education is an actual problem for all levels of education. The urgent need for implementation of the concept of lifelong learning need for special attention to the problem of self-education in the information society cause the pertinence of the material, presented in the article. Essence and structure of self-educational competence of the modern specialist

and also the technology of its formation in the process of training qualified personnel for modern society in institutions of higher education is scientifically proved in the article.

Keywords: self-education, self-educational competence, informative-educational environment, a specialist, technology.

Матеріал надійшов до редакції 31.01.2012 р.